

JESAJA

Terugkeer uit ballingschap

De nieuwe uittocht, het nieuwe verbond en
Gods nieuwe volk in Christus

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/jesaja/terugkeer-uit-ballingschap

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Israël en de gemeente als heilige natie	2 min	4
2	Uittocht uit slavernij naar een nieuw volk	3 min	5
3	Een nieuw Pascha en een nieuwe tabernakel	3 min	7
4	Het Sinaïverbond en Israëls roeping	4 min	9
5	Verbondstrouw bepaalt wie Gods volk is	2 min	11
6	Israël als Gods ontrouwe vrouw	5 min	12
7	Jesaja 24 en het verbroken oude verbond	6 min	14
8	Christus als het nieuwe verbond	3 min	17
9	Het nieuwe verbond van Jeremia 31	4 min	19
10	Romeinen 7: gestorven voor de wet	5 min	21
11	Gehoorzaamheid aan Jezus, niet aan de wet	2 min	24
12	Het nieuwe huwelijk met Christus	2 min	25
13	Christus bevrijdt gevangenen	3 min	26
14	Het blijvende en eeuwige verbond	4 min	28

15	Jesaja 54 en het verbond van vrede	2 min	30
16	Vrucht uit Israël en de heidenvolken	3 min	31
17	Vrede met God in het nieuwe verbond	3 min	32
18	Joden en heidenen tot één lichaam gemaakt	3 min	34
19	Terugkeer uit ballingschap als beeld	2 min	37
20	Het overblijfsel keert terug tot Christus	3 min	38
21	Dwalende schapen keren terug tot de Herder	2 min	39
22	De Messias verzamelt het ware Juda	2 min	41
23	God verzamelt Zijn kinderen wereldwijd	2 min	42
24	Christus brengt de verstrooiden bijeen	2 min	44
	Om verder te lezen		45

1

Israël en de gemeente als heilige natie

We hebben het tijdens onze afgelopen paar bijeenkomsten gehad over enkele thema's in Jesaja. In onze vorige bijeenkomst keken we naar enkele thema's die te maken hebben met de overgang van slavernij naar het bestaan als natie. Het bestaan als natie klinkt misschien niet als een heel opwindende, aantrekkelijke gedachte. Maar het is in werkelijkheid iets aangrijpends om een visie te krijgen op wat God voor ogen heeft voor het volk van God als een heilige natie.

Wij zijn het volk van God, degenen onder ons die in Christus zijn. Wij zijn, zoals Petrus ons vertelt,

Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilig volk, een volk dat God Zich tot Zijn eigendom maakte; opdat u de deugden zou verkondigen van Hem Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht,

1 PETRUS 2:9

Dat vertelt hij ons in 1 Petrus 2:9. Maar in het Oude Testament was Israël natuurlijk het type en de schaduw van wat wij geroepen zijn te zijn. Meestal maakten zij hun roeping niet erg goed waar, net zoals gebleken is dat de institutionele kerk de roeping van de gemeente niet erg goed waarmaakt. Maar degenen die Christus werkelijk volgen, vormen, juist omdat zij Christus werkelijk volgen, een alternatieve gemeenschap in de wereld, met een andere Koning. Dat is wat het Evangelie geacht wordt te zeggen.

Toen Paulus in Thessalonica kwam, zeiden de mensen:

en Jason heeft hen in huis genomen; en deze mensen handelen allen tegen de geboden van de keizer, want zij zeggen dat er een andere koning is, namelijk ene Jezus.

HANDELINGEN 17:7

Dat is precies de boodschap van het Evangelie. Er is inderdaad een alternatief Koninkrijk, met een andere Koning. Degenen die deze Koning volgen, zijn een heilige natie. Hun aantal valt natuurlijk niet samen met het ledenaantal van de institutionele kerk. Maar degenen die van Christus zijn, behoren Hem toe door een geestelijke wedergeboorte, een geestelijke vereniging en een eenheid in de Geest die wij allemaal met elkaar delen. Daarom is het een geestelijke natie.

2

Uittocht uit slavernij naar een nieuw volk

Maar in het Oude Testament worden, zoals zo vaak het geval is, dingen die in het Nieuwe Testament geestelijk zijn, op natuurlijke, rituele en lichamelijke manieren uitgebeeld, in typen en schaduwen. In het Oude Testament is Israël het type van de gemeente en het type van Christus. Begrijp je, de gemeente is niet iets anders dan Christus. De gemeente is Zijn lichaam. Christus en de gemeente worden in het Oude Testament voorafgebeeld door Israël. Daarom werd Israël er in zijn tijd ook toe geroepen een heilige natie te zijn.

Maar om een heilige natie te worden, moesten zij uit de slavernij worden gehaald. Dat geldt natuurlijk ook voor ons. Voordat Christus ons redde, ons eruit riep en ons tot een heilige natie maakte, waren wij slaven van de zonde. Zo begon ook Israëls weg naar het bestaan als natie met slavernij. Toen God Abraham riep, was hij niet in slavernij. Ook Izak en Jakob waren niet in slavernij. Maar hun nakomelingen gingen naar Egypte en raakten in slavernij.

Toen zij naar Egypte gingen, waren zij nog geen natie. Ze waren slechts een grote clan, een grote familie. De zeventig familiehoofden die met Jakob naar Egypte gingen, leken in niets op een natie. Ze waren gewoon een grote groep verwante mensen, een uitgebreide familie aan wie God bepaalde beloften had gedaan. Maar in Egypte werden zij omgesmolten tot één massa slaven, miljoenen mensen. Toen riep God hen uit de slavernij, bracht hen naar de berg Sinaï en beloofde dat zij een heilige natie zouden zijn als zij Zijn verbond zouden houden en Zijn stem zouden gehoorzamen. Zij zouden Zijn koninkrijk zijn en Hij zou hun Koning zijn.

Zo werd Israël een heilige natie. Zij werden uit de slavernij gehaald en naar een land gebracht dat God hun had beloofd. Daar werden zij samengevoegd tot een echte politieke eenheid, die zowel politiek als godsdienstig was. Maar alle naties waren destijds zowel politiek als godsdienstig. Alle naties hadden hun goden. Israël had de ware God en zo werden zij een heilige natie voor Jahweh. Dat was de uittocht.

Later in hun geschiedenis werden zij naar Babylon weggevoerd en opnieuw werden zij slaven in een vreemd land. Maar God bevrijdde hen ook daarvan. In de dagen van Kores bevrijdde Hij hen en stuurde hen opnieuw terug naar het beloofde land. Daar bouwden zij Jeruzalem opnieuw op, bouwden zij de tempel opnieuw en deden zij al die dingen nog eens over, waarbij ze weer helemaal van voren af aan begonnen.

Tweemaal werd Israël uit de slavernij gebracht om een natie te worden. Beide keren vormen een type en een schaduw van geestelijk behoud uit geestelijke slavernij, waardoor men een heilige, geestelijke natie wordt. Dit is waar Jesaja op veel verschillende manieren over spreekt. We hebben tot nu toe in meer dan één van onze lezingen gezien hoe prominent het uittochtmotief is. Hoe vaak wordt er niet iets over de uittocht aangehaald? Het kan gaan over met droge voeten door het water, door de zee lopen; bewaard worden; je vijanden in de diepten van de zee zien verdrinken; uit Egypte komen; of door de woestijn trekken. Dat zijn beelden die de uittocht weer in herinnering roepen.

3

Een nieuw Pascha en een nieuwe tabernakel

We hebben gezien dat er zelfs naar een nieuwe uittocht en een nieuw Pascha wordt verwezen. Het oorspronkelijke Pascha was natuurlijk zeer nauw met de uittocht verbonden. Door het Pascha kon de uittocht plaatsvinden. Er is een nieuw Pascha. We hebben in Jesaja gezien dat God zegt:

Denk niet aan de dingen van vroeger, let niet op de dingen van het verleden. Zie, Ik maak iets nieuws. Nu zal het ontkiemen. Zult u dat niet weten? Ja, Ik zal een weg aanleggen in de woestijn, rivieren in de wildernis.

JESAJA 43:18-19

Het nieuwe is dat Hij voor een nieuw behoud zal zorgen dat het behoud van de uittocht zal overschaduwen.

Dit zien we natuurlijk wanneer Christus tegen de discipelen zegt dat zij voortaan, wanneer ze het Pascha vieren, niet moeten terugdenken aan wat er bij de uittocht uit Egypte gebeurde. Ze moeten gedenken wat Hij voor hen heeft gedaan. Dat wil zeggen: er is een nieuw behoud, een nieuwe uittocht en daarom een nieuwe gedachtenis. Je gedenkt niet de oude uittocht; je gedenkt de nieuwe uittocht. Jezus zei:

Dit doen jullie om Mij te gedenken. Daar hadden we het de vorige keer over.

We hadden het over de tabernakel. Het eerste project dat God Israël gaf nadat het uit Egypte was gekomen, was de bouw van een tabernakel. Dat zou de plaats zijn waar God onder de mensen op aarde zou wonen. God woont natuurlijk overal. Zelfs Salomo, die de tempel bouwde, erkende dat toen hij bij de inwijding van de tempel zijn gebed uitsprak. Hij zei:

Maar zou God werkelijk bij de mensen op de aarde wonen? Zie, de hemel, ja, de allerhoogste hemel, kan U niet bevatten, hoeveel te min dit huis dat ik gebouwd heb!

2 KRONIEKEN 6:18

Het idee was dat God weliswaar werkelijk de hemelen vervult, maar dat Hij zichtbaar onder de mensen wil wonen. Daarom bepaalde Hij dat er een plek moest worden ingericht, een bouwwerk waarin de mens Hem kon ontmoeten. Daar zou God zichtbaar verschijnen in een wolk- of vuurkolom. Dat zijn ze de sjekinaglorie gaan noemen, een term die niet in de Schrift voorkomt, maar onder de rabbijnen werd gebruikt: de zichtbare heerlijkheid van God, de zichtbare aanwezigheid van God.

Daarom werd dat bouwwerk, de tabernakel, het huis van God genoemd. Later, toen de tabernakel er niet meer was en Salomo in plaats daarvan de tempel bouwde, werd de tempel van Salomo het huis van God genoemd. Wanneer we bij het Nieuwe Testament komen, worden wij het huis van God genoemd, omdat wij de tempel van de Heilige Geest zijn. Wij zijn de nieuwe tabernakel. We hebben gezien dat Jesaja verwijst naar Gods woonplaats, een nieuwe tabernakel. Er is een nieuwe exodus, er is een nieuw Pascha en er is een nieuwe tabernakel. Al deze dingen grijpen natuurlijk terug op het boek Exodus en op de gebeurtenissen die direct verband hielden met de vlucht uit Egypte en de reis naar het beloofde land.

4

Het Sinaïverbond en Israëls roeping

Een van de dingen die tijdens de exodus gebeurden, in het bijzonder bij de berg Sinaï, was dat God een verbond met het volk Israël sloot. Een verbond is een contract. Er waren verschillende soorten verbonden, maar in Bijbelse tijden werden heel wat zaken door middel van verbonden geregeld. Tegenwoordig zouden we schriftelijke contracten hebben, maar verbonden konden schriftelijk of mondeling zijn. Het belangrijkste was dat twee partijen ergens mee instemden en dat het bindend was.

God bracht Israël naar de berg Sinaï en sloot een verbond met hen. Zij moesten ermee instemmen, net zoals Hij. Hij stelde de voorwaarden vast. Hij zei:

Nu dan, als u nauwgezet Mijn stem gehoorzaamt en Mijn verbond in acht neemt, dan zult u uit alle volken Mijn persoonlijk eigendom zijn, want heel de aarde is van Mij. U dan, u zult voor Mij een koninkrijk van priesters en een heilig volk zijn. Dit zijn de woorden die u tot de Israëlieten moet spreken.

EXODUS 19:5-6

dit is jullie voorrecht, zegt de Heere.

Ze hadden het voorrecht een afzonderlijke natie te zijn met een bijzondere heerser: God. Dat was hun voorrecht. De bepalingen waren: jullie doen wat Ik zeg. Toen gaf Hij hun de Tien Geboden en ook een omvangrijker geheel van wetten. Het houden van die wetten en het trouw blijven aan God was de enige voorwaarde waaraan ze moesten voldoen om de belangrijkste natie op aarde te zijn.

Belangrijk waarvoor? De Joden werden soms het uitverkoren volk genoemd. Soms noemen wij hen zo in de Bijbel. Maar waarvoor waren ze uitverkoren? Het is niet zozeer dat ze uitverkoren waren om naar de hemel te gaan. Wanneer we denken aan de uitverkiezing van mensen door God, vooral in het Nieuwe Testament, denken we waarschijnlijk meteen aan het idee dat God sommige mensen heeft uitverkoren om naar de hemel te gaan en andere mensen om naar de hel te gaan. Dit idee komt

natuurlijk voort uit het calvinisme, dat zelf voortkwam uit het augustinianisme. Augustinus was degene die in de vierde eeuw met die ideeën kwam. Daarvoor geloofde geen enkele christen dat. Geen enkele christen vóór het jaar 400 heeft ooit geleerd dat God sommige mensen heeft uitverkoren om naar de hemel te gaan en andere om naar de hel te gaan. Ook geen van de kerkvaders die we kennen, heeft dat ooit geleerd.

Wat zij wel leerden, en wat de Bijbel lijkt te leren, is dat God degenen die in Christus zijn, heeft uitverkoren voor een bijzondere roeping. Die roeping is Hem te verheerlijken, Hem te vertegenwoordigen, Hem in de wereld bekend te maken en zelf naar Zijn beeld veranderd te worden. Dit was ook waarvoor Israël geroepen was. Israël was niet uitverkoren voor een hemelse bestemming, maar voor een aardse.

God had Abraham beloften gedaan die aards waren:

En in uw Nageslacht zullen alle volken van de aarde gezegend worden, omdat u Mijn stem gehoorzaam geweest bent.

GENESIS 22:18

In het Nieuwe Testament wordt ons verteld dat dit in Christus wordt vervuld. Christus is het zaad van Abraham. Door Christus en het Evangelie ontvangen alle geslachten van de aarde die zegen door het Evangelie te horen, erop te reageren en tot Christus te komen.

Gewoonlijk leggen we die zegen uit in termen van dingen in het hiernamaals, maar dat is niet noodzakelijkerwijs hoe Israël werd aangemoedigd ernaar te kijken. Tegen Israël is nooit iets over het hiernamaals gezegd. Tegen Abraham is nooit iets over een hiernamaals gezegd. Het idee was dat God iets op aarde aan het doen was en dat Israël het voorrecht had de hoofdrol te spelen in dat project, namelijk de Messias in de wereld brengen.

5

Verbondstrouw bepaalt wie Gods volk is

Dat was aan Abraham beloofd. Het was aan zijn zoon Izak beloofd, terwijl zijn andere zeven zonen daarvan werden uitgesloten. Izak had twee zonen. Aan een van hen, Jakob, werd dat beloofd. Ezau werd uitgesloten. En zo werden de twaalf zonen van Jakob dat geslacht. Vervolgens werd dat geslacht bij de Sinaï tot een natie gevormd.

Natuurlijk bestond het volk bij de berg Sinaï niet uitsluitend uit mensen die van Abraham, Izak en Jakob afstamden, want er trok een gemengde menigte met hen uit Egypte. Het volk was dus etnisch niet homogeen. Het bestond beslist voornamelijk uit Israëlieten, maar er waren ongetwijfeld ook Egyptenaren bij. In de verhalen in Numeri komen we er enkelen onder hen tegen, terwijl ze door de woestijn trokken. Er waren Ethiopiërs onder hen. Waarschijnlijk hadden de Egyptenaren slaven uit allerlei landen. Mijn vermoeden is dat, toen Israël werd vrijgelaten, die andere slaven van de gelegenheid gebruikmaakten en zeiden: „We sluiten ons bij de menigte aan en trekken ook weg. Dit is onze kans. De deur staat open.” Zo verliet een etnisch gemengde groep Egypte, en met die etnisch gemengde groep sloot God bij de Sinaï dit verbond. Hij zei: „Dat is prima. Het maakt niet uit of je als Israëliet geboren bent of niet. Laat je gewoon besnijden. Houd het Pascha. Houd de sabbat. Houd Mijn verbond. Jullie zijn Mijn volk.”

Het volk werd dus bepaald door trouw aan het verbond, niet door etniciteit, zelfs in het Oude Testament. Hoeveel te meer in het Nieuwe? In het Nieuwe Testament zijn er niet zo veel Joodse mensen binnen de beweging. Waarschijnlijk bestaat die voornamelijk uit mensen uit andere volken. God is dus nooit een racist geweest. God heeft in feite nooit een volk uitgekozen op grond van de etnische achtergrond van zijn burgers. Het was alleen zo dat Hij een groep mensen had die etnisch grotendeels homogeen was, met enkele anderen ertussen, en Hij zei: „Luister, als jullie Mijn verbond houden, zullen jullie een volk zijn.” Israël zijn betekent trouw aan het verbond met God.

6

Israël als Gods ontrouwe vrouw

Nu is het verbond dat God sloot vergelijkbaar met een huwelijksverbond. Zo sprak God er in latere jaren tenminste over. In Jeremia 31 zegt God dat Hij een nieuw verbond zal sluiten. Hij zei:

niet zoals het verbond dat Ik met hun vadersen gesloten heb op de dag dat Ik hun hand vastgreep om hen uit het land Egypte te leiden — Mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ík hen getrouwd had, spreekt de HEERE.

JEREMIA 31:32

Hij zegt: „Ik was een trouwe Echtgenoot. Zij was geen trouwe vrouw.”

Na de Sinaï werd Israël altijd beschouwd als Gods vrouw en God als de Echtgenoot. Het was een huwelijk. We zouden dus kunnen zeggen dat het huwelijksverbond, of zelfs het hele begrip van een verbond, de vergelijking met een huwelijk oproept. Paulus zei dat toen God Adam en Eva maakte en hen als één vlees samenvoegde:

Dit geheimenis is groot; maar ik spreek met het oog op Christus en de gemeente.

EFEZE 5:32

Hij zei:

Ik heb het over Christus en de gemeente.

God schiep het huwelijksverbond als een aards beeld van zo'n relatie tussen God en Zijn heilige volk.

Nu zijn wij als Amerikanen erg individualistisch. We denken altijd aan onze individuele voorrechten. We denken niet als collectief, zoals mensen dat vóór waarschijnlijk de Verlichting of de stichting van dit land altijd deden. Maar wij

denken: „Nou, ik ben de Bruid van Christus. Ik ben de tempel van de Heilige Geest. Ik ben dit. Ik ben dat.” Natuurlijk is het in de Bijbel juister om van „wij” te spreken. Christus heeft geen miljoen bruiden. Hij heeft één Bruid. Hij heeft geen miljoen lichamen. Hij heeft één lichaam. Wij zijn allemaal leden van dat lichaam. Als collectief was het volk Israël Gods vrouw. Als collectief is de gemeente de Bruid van Christus. En deze relatie wordt bepaald door een verbond.

Er was dus in het Oude Testament een verbond dat Israël als Gods vrouw met Hem verbond en hun huwelijksrelatie bepaalde. Zo is er ook een verbond dat onze relatie tot God bepaalt, en Jesaja zwijgt daar niet over. In Jesaja is natuurlijk een van de grote thema's dat Gods oorspronkelijke vrouw ontrouw was. Zelfs in hoofdstuk 1, vers 21, zegt hij:

Hoe is de trouwe stad tot een hoer geworden! Vol recht was zij, gerechtigheid overnachtte in haar, maar nu — moordenaars!

JESAJA 1:21

Dat betekent dat de trouwe vrouw in dit geval een ontrouwe vrouw is geworden, een hoer, zoals de vrouw van Hosea dat werd. Jeremia brengt die gedachte ook naar voren, en Ezechiël doet dat eveneens, op een heel plastische manier, in Ezechiël 16 en Ezechiël 23.

Veel van deze profeten brengen naar voren dat Israël, door God ontrouw te zijn en andere goden te aanbidden, een hoer is geworden, een ontrouwe vrouw, een vrouw die het verbond verbreekt, een overspelige vrouw. En zo zeiden de profeten vaak: „Israël is een overspelige vrouw geweest.” Sommigen gingen zelfs zo ver dat ze zeiden dat God haar een scheidbrief zou geven. God zal van haar scheiden en een andere vrouw nemen. Hij zal een nieuw verbond sluiten met een nieuw volk.

Nu bestaat het nieuwe volk uit het trouwe overblijfsel van het oude volk. Er is dus continuïteit tussen het oude volk en het nieuwe, maar ze zijn niet identiek, want het oude volk werd bepaald door een ouder verbond. Degenen die onder het oude verbond met God proberen om te gaan, volgen een huwelijksverbond waaraan nu een einde is gekomen. Dat is natuurlijk wat Joodse mensen die niet in Christus geloven maar God wel proberen te dienen, trachten te doen: zij proberen het oude verbond te volgen. God

is door dat verbond niet langer met iemand getrouwd. Dat huwelijk is beëindigd. Er is een nieuw verbond, en dat verbond houdt trouw aan Jezus Christus in en aan het verbond dat Hij met ons heeft gesloten.

Een van de thema's van Jesaja, net als van enkele andere profeten, is dus dat God van Zijn ontrouwe vrouw scheidt. Israël heeft het verbond verbroken, en God zal door een nieuw verbond een relatie aangaan met een ander volk. Ook dit houdt natuurlijk verband met het hele thema van de uittocht, want als gevolg van de uittocht — en doordat de uittocht zelf daartoe leidde — sloot God een verbond met Israël als een heilig volk. Nu heeft Hij een nieuw heilig volk, dat wordt bepaald door de bepalingen van het nieuwe verbond.

7

Jesaja 24 en het verbroken oude verbond

In Jesaja 24 staat trouwens een hoofdstuk waarvan de meeste uitleggers, misschien wel alle uitleggers die ik ooit ben tegengekomen, geloven dat het over het einde van de wereld gaat. Ik ben het daar niet mee eens, gewoon omdat ik tegendraads ben, maar ook omdat ik daar redenen voor heb. Voor vrijwel alles wat ik geloof — en naar ik hoop eigenlijk voor alles wat ik geloof — heb ik redenen. Misschien zijn ze geldig, misschien zijn ze overtuigend of misschien niet, maar voor mij zijn het overtuigende redenen. Ik zal daar nu niet uitvoerig op ingaan, maar Jesaja 24 is een hoofdstuk over verwoesting en oordeel. Het wordt beschreven als een oordeel van kosmische omvang. Vooral door de manier waarop het in onze Bijbels is vertaald, waar het woord *eretz* in dit hoofdstuk meestal met 'aarde' wordt vertaald in plaats van met 'land', klinkt het als het einde van de wereld. Als je echter het woord 'aarde' overal waar het in dit hoofdstuk voorkomt met 'land' vertaalt, wat voor honderd procent even goed te rechtvaardigen is, dan gaat het niet om het einde van de wereld. Het gaat om het einde van het land, dat wil zeggen van Israël. Het is het einde van het volk van het oude verbond.

Ik zal nu niet uitvoerig op dit hoofdstuk ingaan, zoals ik in een latere lezing zal doen. Maar ik wil je wijzen op wat er in dit hoofdstuk wordt gezegd over degenen die geoordeeld worden. Vers 5 zegt:

Want het land is ontheiligd door zijn inwoners: zij overtreden de wetten, zij veranderen elke verordening, zij verbreken het eeuwige verbond.

JESAJA 24:5

Ik zou lezen: ‘het land’.

Degenen die dit hoofdstuk zien als het einde van de wereld, denken bij het eeuwige verbond aan het verbond dat God met Noach sloot. Dat is namelijk in wezen het enige verbond dat God na de zondvloed ooit met de hele wereld heeft gesloten. Alle andere verbonden werden met een beperktere groep gesloten. Omdat mensen dit hoofdstuk willen zien als het einde van de kosmos, het einde van de wereld, zeggen ze dat dit verbond, dat door de aarde is verbroken, wel het enige verbond moet zijn dat God ooit met de wereld heeft gesloten. En dat moet dan het verbond met Noach zijn.

Ik geloof echter dat dit een verwoesting van het land is, dat wil zeggen van het land Israël. En ik vat dit op als iets wat te maken heeft met de overgang naar de nieuwe orde, zoals je gemakkelijk kunt zien wanneer je de volgende hoofdstukken leest. De hoofdstukken 24 tot en met 27 vormen in Jesaja één blok. De hoofdstukken 25, 26 en 27 gaan allemaal over het nieuwe verbond. Daarom ben ik van mening dat hoofdstuk 24 gaat over de ondergang van het oude verbond. Dat is een overgangsgedachte die op verschillende plaatsen in Jesaja naar voren komt. Ik denk dat we het een centraal thema van Jesaja zouden kunnen noemen: God gaat een einde maken aan de relatie van het oude verbond met Israël en door de Messias een nieuw verbond instellen.

De hoofdstukken 25, 26 en 27 gaan tamelijk onmiskenbaar over het tijdperk van de Messias, dat wil zeggen ons eigen tijdperk. Hoofdstuk 24, met zijn beelden van verwoesting en oordeel, gaat naar mijn overtuiging over de verwoesting van Jeruzalem en het joodse bestel. Helaas lijken alle vertalers het woord *eretz*, dat in dit hoofdstuk heel vaak voorkomt, steeds met ‘aarde’ te vertalen. Daardoor klinkt het alsof het over het einde van de wereld gaat.

Vers 1 zegt:

Zie, de HEERE maakt het land leeg en verwoest het; het oppervlak ervan keert Hij ondersteboven, Hij verspreidt zijn inwoners.

JESAJA 24:1

Ofwel: het land Israël. Aan het einde van dat vers staat:

Hij vervormt het aardoppervlak en verspreidt de bewoners over de aarde.

Waarheen verstrooi je de bewoners van de wereld? Naar de maan? Als je de bewoners van de wereld uit de wereld gaat verstrooien, wat ga je dan doen? Ga je ze in raketten zetten? Maar je kunt de bewoners van het land wel verstrooien en het land leegmaken door hen naar andere plaatsen te verstrooien.

Wanneer je dit hoofdstuk doorloopt, staan er naar mijn overtuiging veel verwijzingen in naar een stad die onder het oordeel ligt. Vers 10 zegt:

Gebroken is Chaos-stad, gesloten zijn alle huizen, niemand kan erin.

JESAJA 24:10

Er is hier een stad bij betrokken. We hebben het niet over de wereld. Naar mijn mening gaat het om het land Israël en de stad Jeruzalem.

Het punt is dat er in vers 5 over hen wordt gezegd:

Want het land is ontheiligd door zijn inwoners: zij overtreden de wetten, zij veranderen elke verordening, zij verbreken het eeuwige verbond.

JESAJA 24:5

Dat is trouwens een uitdrukking die Mozes gebruikte toen hij zei dat als Israël moorden ongewroken zou laten, het land onder hen verontreinigd zou worden door een moord waarvoor geen vergelding had plaatsgevonden, door onschuldig bloed waarvoor geen verzoening was gedaan met het bloed van de moordenaar. Dat onschuldige bloed verontreinigt het land. En natuurlijk moet ons eigen land beslist zeer verontreinigd zijn door het vergieten van zoveel onschuldig bloed van ongeboren kinderen.

De profeten suggereerden vaak dat de Israëlieten het verbond hadden overtreden en het land hadden verontreinigd. Dat is wat vers 5 zegt. Ik geloof dat het eeuwige verbond het verbond was dat inderdaad eeuwig zou zijn geweest als zij het niet hadden verbroken. Hoe dan ook, ik denk dat de gedachte dat Israël het verbond heeft verbroken in deze passage te vinden is.

8

Christus als het nieuwe verbond

Als je verderop in het boek kijkt, in hoofdstuk 42, de verzen 1 tot en met 6, zien we dat God Jezus als een verbond geeft. Jezus wordt niet bij Naam genoemd, maar het Nieuwe Testament citeert deze passage en past haar op Jezus toe. De eerste verzen van Jesaja 42 worden in Mattheüs 12 geciteerd:

Zie, Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Wie Mijn ziel een welbehagen heeft; Ik heb Mijn Geest op Hem gelegd. Hij zal tot de heidenvolken het recht doen uitgaan. Hij zal niet schreeuwen, Hij zal Zijn stem niet verheffen, Hij zal Zijn stem op straat niet laten horen. Het geknakte riet zal Hij niet verbreken, de uitdovende vlaspit zal Hij niet uitblussen; naar waarheid zal Hij het recht doen uitgaan. Hij zal niet uitdoven, Hij zal niet geknakt worden.

JESAJA 42:1-4

Dat is een van mijn favoriete zinnen in Jesaja:

Hij zal niet uitdoven, Hij zal niet geknakt worden, totdat Hij het recht op aarde zal hebben gevestigd. De kustlanden zullen uitzien naar Zijn onderricht. Zo zegt God, de HEERE, Die de hemel heeft geschapen en hem heeft uitgespannen, Die de aarde heeft uitgespreid en wat daarop uitspruit, Die de adem geeft aan het volk dat daarop is, en de geest aan hen die daarop wandelen:

JESAJA 42:4-5

wat daaruit voortkomt, Die adem geeft aan de mensen erop en geest aan hen die erop wandelen.

Ik, de HEERE, heb U geroepen in gerechtigheid, Ik zal U bij Uw hand grijpen, Ik zal U beschermen en Ik zal U stellen tot een verbond voor het volk, tot een licht voor de heidenvolken,

JESAJA 42:6

Wie wordt hier aangesproken? De Knecht die in Mattheüs 12 wordt aangeduid als Jezus. God zegt tegen Jezus:

Ik zal U geven als een verbond voor het volk, een nieuw verbond. Het is interessant dat het verbond onder het oude verbond een geschreven document met een heleboel wetten was. Om Gods uitverkoren volk te zijn, moest je trouw blijven aan die wetten, aan dat verbond. In het Nieuwe Testament is het nieuwe verbond een persoon, Jezus. Trouw aan het nieuwe verbond is trouw aan Jezus. Gehoorzaamheid aan het nieuwe verbond is gehoorzaamheid aan Jezus. Jezus is het verbond. Wij staan in een verbondsrelatie met God wanneer wij in Christus zijn. We hebben hier dus deze verwijzing naar God Die Christus als een verbond geeft.

9

Het nieuwe verbond van Jeremia 31

Natuurlijk bevat Jeremia 31, dat niet in Jesaja staat maar hierin dezelfde lijn volgt als Jesaja, de beroemdste van alle passages over het nieuwe verbond. Dat is hetzelfde onderwerp waar Jesaja over spreekt. Jeremia 31:31 zegt:

Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten,

JEREMIA 31:31

We hebben gesproken over een nieuwe exodus, een nieuw Pascha en een nieuwe tabernakel. Nu is er een nieuw verbond. Al die dingen die met de exodus verbonden zijn, worden nu vernieuwd tot iets nieuws in Christus, het tegenbeeld van het oude.

Daaronder viel natuurlijk het overblijfsel van Israël en Juda, toen Jezus in de bovenzaal het nieuwe verbond met hen sloot. Jezus zat daar met de discipelen en zei:

Evenzo nam Hij ook de drinkbeker na het gebruiken van de maaltijd en zei: Deze drinkbeker is het nieuwe testament in Mijn bloed, dat voor u vergoten wordt.

LUKAS 22:20

Jezus zat bij het overblijfsel van Israël, dat op dat moment een heel kleine groep was. Het waren er twaalf geweest, en zelfs een van hen had toen de zaal al verlaten. Hij ging het nieuwe verbond aan met elf mannen, blijkbaar het volledige overblijfsel van Israël op dat moment, of in elk geval de vertegenwoordigers ervan.

Hij zegt:

niet zoals het verbond dat Ik met hun vadersen gesloten heb op de dag dat Ik hun hand vastgreep om hen uit het land Egypte te leiden — Mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt de HEERE. Voorzeker, dit is het verbond dat Ik na die dagen met het huis van Israël sluiten zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven. Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn. Dan zullen zij niet meer eenieder zijn naaste en eenieder zijn broeder onderwijzen door te zeggen: Ken de HEERE, want zij zullen Mij allen kennen, vanaf hun kleinste tot hun grootste toe, spreekt de HEERE. Want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en aan hun zonde niet meer denken.

JEREMIA 31:32-34

Dat wil zeggen dat degenen die deel uitmaken van het nieuwe verbond, God persoonlijk zullen kennen. Zij zullen niet, zoals de Joden onder het oude verbond, afhankelijk zijn van bepaalde Levieten die hun vertellen hoe God is. De Levieten hadden de wet; niemand anders had die. Alle andere stammen moesten van de Levieten over God leren. In het nieuwe verbond zal iedereen een rechtstreekse verbinding met God hebben. Iedereen in het nieuwe verbond kent de Heere. Zij hoeven Hem niet van horen zeggen te kennen. Zij hoeven God niet te kennen door het indirecte getuigenis van iemand anders. Iedereen in dit verbond kent de Heere. Zij zijn er niet van afhankelijk dat iemand hun vertelt Wie de Heere is.

Natuurlijk moeten zij in het begin, wanneer zij nog niet in het verbond zijn, geëvangéliseerd worden. Maar zodra je geëvangéliseerd bent, ken je de Heere. Denk eraan, Johannes zei in 1 Johannes 2, volgens mij is het vers 28 — het is vers 27:

En wat u betreft, de zalving die u van Hem hebt ontvangen, blijft in u, en u hebt het niet nodig dat iemand u onderwijst; maar zoals deze zalving u onderwijst met betrekking tot alle dingen — en die zalving is waar en is geen leugen — en zoals ze u heeft onderwezen, zo moet u in Hem blijven.

1 JOHANNES 2:27

Dat is hier hetzelfde. Zij zijn niet afhankelijk van mensen om hun iets te leren. Niet iedereen zal hoeven te zeggen:

Ken de Heer.

Degenen die het nieuwe verbond binnengaan, kennen allemaal de Heere. Zij zijn allemaal vergeven. Hij denkt niet meer aan hun zonden. Dat is het nieuwe verbond. Dat is het nieuwe huwelijk.

10

Romeinen 7: gestorven voor de wet

In Romeinen 7 maakt Paulus, hier waarschijnlijk duidelijker dan op de meeste andere plaatsen, duidelijk wat voor de christen precies de verhouding tot het oude verbond is. Uit de gesprekken met mensen die mij bellen en mij vragen stellen, merk ik dat dit voor christenen heel vaak een bron van verwarring is. Zij zeggen: „Wat is nu precies onze verhouding tot de wet? Moeten we de wet houden? Een deel van de wet? Niets van de wet? Hoe zit het?”

Paulus geeft ons hier in Romeinen 7 waarschijnlijk de duidelijkste vergelijking met het huwelijk, die deze vraag voor ons beantwoordt. Hij zegt:

Of, broeders, weet u niet — ik spreek immers tot mensen die de wet kennen — dat de wet over de mens heerst zolang hij leeft?

ROMEINEN 7:1

— zoals wij aan de wet gebonden waren —

Trouwens, uit de hele Schrift zou je hierover wel enige duidelijkheid krijgen. Alleen dit vers zou de indruk kunnen wekken dat een vrouw aan haar voormalige man vastzit zolang hij leeft. Maar uit de manier waarop Paulus redeneert, zou duidelijk zijn dat hij zegt dat een vrouw alleen aan haar man gebonden is zolang hij leeft, en niet langer. Hij suggereert niet dat er geen uitzonderlijke omstandigheden zijn. Paulus spreekt over die dingen in 1 Korinthe 7. Er zijn situaties waardoor een broeder of zuster in zulke gevallen

Maar als de ongelovige scheiden wil, laat hij scheiden. De broeder of de zuster is in zulke gevallen niet gebonden. God heeft ons echter tot vrede geroepen.

1 KORINTHE 7:15

zoals Paulus zegt. Maar het punt dat hij hier maakt, en waarvan hij verwacht dat mensen het begrijpen omdat hij schrijft aan hen die de wet kennen, is dat zij helemaal niet meer aan haar man gebonden is nadat hij gestorven is. Trouwens, zij die de wet kennen, weten dat de wet een vrouw niet verbiedt opnieuw te trouwen als zij rechtsgeldig gescheiden is. Hij gaat ervan uit dat zij dat weten.

Dat is een feit, of ze nu gescheiden zijn of niet. Zelfs als ze elkaar trouw blijven in hun huwelijk, is zij niet meer aan hem gebonden wanneer hij sterft. Zij is vrij. Dat is het punt dat hij met deze vergelijking wil maken. Door de wet is zij aan haar man gebonden. Om de gedachte van Paulus nader te verwoorden, zou je het woord ‘alleen’ kunnen toevoegen: zolang hij leeft. Maar als de man sterft, is zij ontslagen van de wet die haar aan haar man bond. Dus als zij met een andere man trouwt terwijl haar man

leeft, dat wil zeggen, terwijl zij nog met hem getrouwd is en hij nog leeft, zal zij een overspelige vrouw genoemd worden. Natuurlijk kan zij niet tegelijk twee mannen hebben. Maar als haar man sterft, is zij vrij van die wet. Daardoor is zij geen overspelige vrouw, ook al is zij met een andere man getrouwd.

Wat heeft dit ergens mee te maken? Dit, in vers 4:

Zo, mijn broeders, bent u ook door het lichaam van Christus gedood met betrekking tot de wet, opdat u aan een Ander zou toebehoren, namelijk aan Hem Die uit de doden opgewekt is, opdat wij vrucht zouden dragen voor God.

ROMEINEN 7:4

Waar heeft hij het hier over? Hij zegt dat de wet een huwelijk was. Het was een verbond. Het was als een huwelijk. Zij die onder de wet staan, zijn verplicht de wet te houden zolang het huwelijk standhoudt. Maar een huwelijk kan natuurlijk door de dood eindigen. Wanneer de man van een vrouw gestorven is, is zij niet verplicht ook maar iets te doen van wat hij vroeger van haar verlangde. Hij heeft geen gezag meer. Dat verbond is beëindigd. De dood heeft definitief een einde aan dat huwelijk gemaakt. Daarom kan zij hertrouwen, dat wil zeggen: een nieuw verbond aangaan met een andere man.

Je kunt niet een nieuw verbond aangaan terwijl je nog in het oude verbond bent. God heeft niet tegelijkertijd twee verbonden met twee verschillende mensen. God heeft niet een verbond met Israël en een ander verbond met de gemeente. Je kunt niet twee verbonden tegelijk hebben lopen. In dit geval spreekt hij niet vanuit Gods kant, alsof Hij twee vrouwen zou hebben, maar vanuit onze kant. Wij kunnen niet tegelijk bij twee verbonden betrokken zijn. Wij kunnen niet op grond van het oude verbond met God omgaan en tegelijk in het nieuwe verbond behouden zijn.

Alleen door de dood van Jezus en onze dood in Hem — wij zijn in Hem gestorven — kan er gezegd worden dat dit huwelijk dat wij met de wet hadden, door de dood is beëindigd. Nu zijn wij uit de dood tot leven gekomen en vrij om met een Ander te trouwen, met Jezus. De gedachte hier is dus dat het verbond met de wet, het verbond

van de Sinaï, niet meer van kracht is. Wij zijn volledig vrijgemaakt van al zijn verplichtingen, omdat wij met Christus gestorven zijn. Maar wij zijn vrij om met Christus getrouwd te zijn, en dat zijn wij ook, omdat er een nieuw verbond is. Wij hebben een verbondsrelatie, een huwelijk, met Christus.

11

Gehoorzaamheid aan Jezus, niet aan de wet

Welke gevolgen heeft dat met betrekking tot de wet? Het betekent natuurlijk dat als wij onder de wet zouden staan, wij alles zouden moeten doen wat de wet zei, net zoals de vrouw die met haar eerste man getrouwd is, onder zijn gezag staat. Zij moet zich naar zijn plannen schikken. Maar als hij sterft, hoeft zij dat niet meer. Als zij opnieuw trouwt, moet zij zich naar de plannen van haar nieuwe man schikken. Zo is het. Wij hoeven geen van de wetten van het oude verbond te gehoorzamen, maar wij moeten alles gehoorzamen wat Jezus heeft gezegd.

Wanneer een zevendedagsadventist tegen mij zegt: ‘Waarom houd jij je aan negen van de Tien Geboden, maar houd jij je niet aan het vierde gebod? Waarom maak jij onderscheid en houd jij je niet aan dat ene gebod, terwijl jij je wel aan de andere negen houdt?’ dan is mijn antwoord: ‘Ik houd mij aan geen enkel van de Tien Geboden.’ De Tien Geboden zijn gegeven als onderdeel van een oud verbond dat dood is. Er zijn nu geen Tien Geboden. Wat er wel is, is Jezus. Ik ben verplicht Jezus te gehoorzamen.

Hij zal mij niet toestaan een moord te plegen. Hij heeft dat verboden. Hij zal mij niet toestaan overspel te plegen, te stelen, een vals getuigenis af te leggen of zelfs te begeren. Met andere woorden, Hij zal mij zelfs niet toestaan respectloos tegenover mijn ouders te zijn, want Jezus heeft over al die dingen gesproken. Eén ding waarover Hij nooit heeft gesproken, was de sabbat. Jezus heeft Zijn discipelen de sabbat nooit opgelegd. Wanneer je daarom een christen ziet die trouw aan Christus leeft, lijkt het alsof hij zich aan negen van de Tien Geboden houdt, ook al houdt hij zich aan geen enkel van de Tien Geboden. Hij houdt zich aan de geboden van Christus.

Jezus zei:

Ga dan heen, onderwijs al de volken, hen dopend in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest, hun lerend alles wat Ik u geboden heb, in acht te nemen. En zie, Ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld. Amen.

MATTHEÛS 28:19-20

Om een discipel van Jezus te zijn, zei Hij:

Jezus dan zei tegen de Joden die in Hem geloofden: Als u in Mijn woord blijft, bent u werkelijk Mijn discipelen,

JOHANNES 8:31

Gehoorzaamheid aan Christus bepaalt de verplichtingen onder het nieuwe verbond.

12

Het nieuwe huwelijk met Christus

Het is net alsof een vrouw in haar jeugd met een man was getrouwd en hij zei: „Ik wil elke ochtend om zes uur ontbijten. Wanneer we kinderen krijgen, wil ik dat je thuisblijft en de kinderen grootbrengt. Ik wil dat je het eten voor me klaar hebt wanneer ik 's avonds om zes uur thuiskom.” Dus doet ze die dingen als een plichtsgetrouwe vrouw. Maar dan gaat hij op pad en komt hij om bij een ongeluk. Ze gaat naar de alleenstaandengroep van de gemeente, ontmoet een aardige man, gaat online, ontmoet die man en trouwt opnieuw. Haar nieuwe man zegt: „Ik wil dat het ontbijt elke dag om zeven uur wordt opgediend. Ik wil dat je thuisblijft en de kinderen grootbrengt. Ik zou graag om zes uur willen eten.” Ze doet enkele van dezelfde dingen die haar eerste man haar opdroeg. Als haar buurvrouw zegt: „Waarom blijf je doen wat je man je opdroeg, terwijl hij dood is?”, zou ze zeggen: „Ik doe niets wat mijn eerste man me opdroeg. Ik doe wat mijn huidige man wil dat ik doe. Het is alleen zo dat hij enkele van dezelfde wensen heeft als mijn eerste man.”

Jezus had beslist enkele van dezelfde belangen als de wet, bijvoorbeeld dezelfde morele maatstaven, misschien zelfs iets strenger. Maar het punt is dat niets van wat de wet zegt, bepalend is voor de verplichtingen van mensen die onder een nieuw verbond staan. Het is een nieuw huwelijk, zei Paulus. Wanneer haar man sterft, is de vrouw dood voor haar oude huwelijk. Ze is vrij om met een ander te trouwen. En zo zijn wij door het lichaam van Christus dood voor de wet, zodat we vrij zijn om met een Ander te trouwen, namelijk met Hem Die uit de dood is opgewekt, opdat wij vrucht voor God zouden voortbrengen. Dit is een belangrijk punt in Jesaja, waar we later nog aan toe zullen komen: vrucht, Gods zorg om vrucht.

13

Christus bevrijdt gevangenen

We hebben dus dit idee van het nieuwe verbond. In Jesaja 49, vers 8 en 9, zegt hij:

Zo zegt de HEERE: In de tijd van het welbehagen heb Ik U verhoord, en op de dag van het heil heb Ik U geholpen. Ik zal U beschermen en U geven tot een Verbond voor het volk, om de aarde weer op te richten, om de verwoeste erfelijke bezittingen te ontvangen, om te zeggen tegen de gevangenen: Ga uit!, tegen hen die in duisternis verkeren: Kom tevoorschijn! Op de wegen zullen zij weiden, op alle kale hoogten zullen hun weidegronden zijn.

JESAJA 49:8-9

Je herinnert je misschien dat dit een vers is dat Paulus aanhaalt in 2 Korinthe 6:2. En Hij zegt:

Ik zal u beschermen en u geven als een verbond voor het volk.

Jezus wordt als een verbond aan het volk gegeven.

Hoewel iemand zou kunnen zeggen: „Nou, dit klinkt alsof Hij Zijn volk zelf aanspreekt, de gemeente.” Als dat zo is, is het geen ander concept. De gemeente is het lichaam van Christus. Christus is het Hoofd. Wij zijn geen ander organisme dan Christus. Het Hoofd en het lichaam delen hetzelfde leven en dezelfde identiteit. Daarom kunnen we in Zijn Naam handelen. Wij zijn Hem. Paulus zei:

Want wij zijn leden van Zijn lichaam, van Zijn vlees en van Zijn gebeente.

EFEZE 5:30

Christus bestaat op aarde, mens geworden in een lichaam. Alleen het Hoofd is vooruitgegaan naar de hemel. De rest wandelt nog op aarde. Zeggen dat God Christus als een verbond aan mensen geeft, is dus niet iets anders dan zeggen dat God de gemeente, het lichaam van Christus, geeft. De belichaming van Christus wordt als een verbond aan de wereld gegeven.

Maar Hij zegt:

Ik geef u als een verbond voor het volk, om de aarde, of het land, te herstellen en hun de verwoeste erfgebieden weer in bezit te geven, zodat u tegen de gevangenen kunt zeggen: Kom vrij! En tegen hen die in het donker zitten: Laat je zien!

Het idee is dus opnieuw dat men uit slavernij komt en een verbond binnengaat. God heeft Christus als een verbond aan het volk gegeven om mensen uit slavernij te roepen. Tegen de gevangenen:

Kom maar naar buiten!

Jezus zei natuurlijk dat God Hem had gezalfd om aan gevangenen vrijheid uit te roepen. In dat geval citeerde Hij Jesaja 61 in de synagoge van Nazareth.

Maar deze verwijzingen naar Christus als het nieuwe verbond staan natuurlijk in de context van een nieuwe uittocht, een nieuw volk van God, een nieuwe tabernakel, een nieuw Pascha, een nieuw verbond: alles van de uittocht, maar dan nieuw.

14

Het blijvende en eeuwige verbond

Dit verbond wordt in Jesaja en elders in de Schriften vaak een eeuwig verbond genoemd. Jesaja 55:3 zegt bijvoorbeeld:

Neig uw oor en kom tot Mij, luister, en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond sluiten: de betrouwbare gunstbewijzen aan David.

JESAJA 55:3

„De betrouwbare gunstbewijzen aan David” is een hebraïsme dat de barmhartige dingen betekent die God met zekerheid aan David heeft beloofd, de nieuwe davidische orde. Dit vers wordt door Paulus in Handelingen 13:34 aangehaald als van toepassing op Christus.

In hoofdstuk 59 van Jesaja, vers 20 en 21, hebben we deze verzen in een ander verband al gelezen en behandeld. Jesaja 59:20 zegt:

En naar Sion zal een Verlosser komen voor wie zich in Jakob van overtreding bekeren, spreekt de HEERE.

JESAJA 59:20

zegt de Heere.

Wat Mij betreft, dit is Mijn verbond met hen, zegt de HEERE: Mijn Geest, Die op U is, en Mijn woorden die Ik U in de mond gelegd heb, zullen uit Uw mond niet wijken, ook niet uit de mond van Uw nakomelingen, evenmin uit de mond van de nakomelingen van Uw nakomelingen, zegt de HEERE, van nu aan tot in eeuwigheid.

JESAJA 59:21

zegt de Heere. Bedenk dat Paulus vers 20 in Romeinen 11:26 aanhaalde als van toepassing op het huidige tijdperk. Hij haalde dat vers aan en zegt:

Wat Mij betreft, dit is Mijn verbond met hen: Mijn Geest die op u rust en Mijn woorden die Ik u in de mond heb gelegd, zullen niet verdwijnen uit uw mond, noch uit de mond van uw nakomelingen, noch uit de mond van de nakomelingen van uw nakomelingen, zegt de Heere, Dit verbond is blijvend. Het is niet zoals het oude verbond, dat werkelijk voorbijging, of een gedaanteverandering onderging, of overging in een nieuw verbond. Dit verbond zal blijven bestaan. Dit is geen verbond dat vervangen moet worden. Het is Christus. Volmaaktheid kun je niet verbeteren. Het oude verbond was niet volmaakt, zegt de schrijver van Hebreëën. Het was onvolmaakt. De schrijver van Hebreëën zegt dat als het volmaakt was geweest, er niet over een nieuw verbond gesproken zou zijn:

Immers, als dat eerste verbond onberispelijk geweest was, zou er voor een tweede geen plaats zijn gezocht.

HEBREEËN 8:7

Maar dit verbond is volmaakt.

Trouwens, ik heb aanhangers van de newagebeweging horen zeggen: ‘Nou, jij gelooft dat het nieuwe verbond het oude verbond heeft vervangen. Kun je dan niet geloven dat God nóg een fase zou hebben?’ De mormonen denken min of meer hetzelfde. Sommige sekten geloven dat hun beweging de volgende fase is. Jezus was na het oude verbond de volgende fase.

Nu is God met een nieuwe fase bezig. Nee, het verbond dat wij hebben is het blijvende verbond. Het is voor eeuwig, en zo wordt het dan ook vaak genoemd. In hoofdstuk 61, vers 8:

Want Ik, de HEERE, heb het recht lief, Ik haat roof bij het brandoffer, en Ik zal geven dat hun werk in waarheid zal zijn en Ik zal een eeuwig verbond met hen sluiten.

JESAJA 61:8

Hebreeën 13:20 vertelt ons dat het bloed van Christus het bloed van het eeuwige verbond is. De term ‘het eeuwige verbond’, uit Jesaja en andere passages in het Oude Testament, wordt overgenomen en vereenzelvigd met het huidige verbond dat Christus met ons heeft gesloten. Hebreeën 13:20:

De God nu van de vrede, Die de grote Herder van de schapen,
onze Heere Jezus Christus, uit de doden heeft teruggebracht, op
grond van het bloed van het eeuwige verbond,

HEBREEËN 13:20

15

Jesaja 54 en het verbond van vrede

Dit is dus het eeuwige verbond. Het wordt ook een vredeverbond genoemd. In Jesaja 54 moet je, wanneer je bij hoofdstukken als 54 en 55 komt, bedenken hoe dicht die bij hoofdstuk 53 staan. Iedereen die christen is, weet waar Jesaja 53 over gaat. Maar de hoofdstukken 54 en 55 zijn in feite voortzettingen van dat hoofdstuk. Ze gaan over de gevolgen van het offer dat de Messias heeft gebracht en natuurlijk over het huidige tijdperk waarin wij leven.

In hoofdstuk 54, vers 1 en 2, staat:

Zing vrolijk, onvruchtbare, u die niet gebaard hebt, breek uit in
gejuich en jubel het uit, u die geen weeën gekend hebt, want de
kinderen van de eenzame zijn talrijker dan de kinderen van de
getrouwde, zegt de HEERE. Vergroot de plaats voor uw tent, laat
men uw tentkleden wijd uitspannen, wees niet terughoudend,
verleng uw touwen, sla uw pinnen vast.

JESAJA 54:1-2

De reden waarom ik hiernaar verwijs als een vredeverbond, is dat deze verzen leiden naar vers 9 en 10, waar staat:

Want dit zal voor Mij zijn als bij de wateren van Noach, toen Ik zwoer dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden komen; zo heb Ik gezworen dat Ik niet meer op u toornen zal en u niet meer bestraffen zal. Want al zouden bergen wijken en heuvels wankelen, Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken en het verbond van Mijn vrede zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer.

JESAJA 54:9-10

Dat is iets eenmaligs.

16

Vrucht uit Israël en de heidenvolken

Ik had alleen die verzen over het vredeverbond kunnen lezen. Maar de reden waarom ik de eerste twee verzen las, was dat je dan de context zou kennen. Wat is de context van de eerste twee verzen? Paulus haalt ze in Galaten 4 aan en zegt dat deze verzen aan het begin van Jesaja 54 gaan over de heidenen die de gemeente binnenkomen. Ze gaan over de gemeente.

Wanneer er namelijk staat:

Zing, jij onvruchtbare vrouw die nooit een kind hebt gekregen, dan is dit een verwijzing naar de heidense volken. Zij zijn onvruchtbaar. Zij hebben nooit vrucht voor God voortgebracht. In de context waarin Israël Gods vrouw is, was het Zijn bedoeling dat zij vrucht zou voortbrengen. We zullen nog een lezing hebben waarin we het hele begrip 'vrucht' in Jesaja onderzoeken. Dat is een sterk overheersend thema. God zoekt vrucht.

Deze vruchtbaarheid wordt soms vergeleken met een wijngaard of een akker, een vruchtbare akker, maar soms ook met een vrouw die kinderen voortbrengt. In de Bijbel worden kinderen de vrucht van de schoot genoemd. Ze zijn een product — ik gebruik dat woord niet graag; het lijkt mensen bijna te veel tot een voorwerp te maken — waar God naar zoekt. Zoals een man wanneer hij trouwt naar vrucht zoekt. Hij wil niet dat zijn vrouw onvruchtbaar is, net zoals een boer niet wil dat zijn akkers onvruchtbaar zijn. Een kind dat uit een vrouw geboren wordt, wordt als vrucht beschouwd.

En dus trouwde God met Israël, in de hoop vrucht te krijgen. Maar de heidense volken waren nooit met God getrouwd. Zij brachten nooit enige vrucht voor Hem voort. Ze hebben daar nooit de kans toe gehad. Ze waren onvruchtbaar. Het waren vruchteloze volken, die geen relatie met God hadden. Maar Hij zegt:

Jij die onvruchtbaar bent en nooit een kind hebt gekregen, barst uit in gezang. Juich het uit, jij die nooit weeën hebt gehad. Want de verlaten vrouw heeft meer kinderen dan de getrouwde vrouw.

Wie is de getrouwde vrouw? Israël. Wie is de verlaten vrouw? De heidense volken. Zij hebben nooit enige vrucht voor God voortgebracht. Maar God zal uit de heidense volken meer vrucht voor Zichzelf krijgen dan uit Israël. Zoals ik al zei, haalt Paulus dit aan in Galaten 4:27 en past hij het toe op de gemeente.

Het gaat erover dat God met Israël trouwde om vrucht te krijgen, maar geen vrucht kreeg — niet veel. Toen ging Hij naar de heidenen, die nooit de kans hadden gehad om vrucht te dragen. Zij waren onvruchtbaar. En kijk eens aan, Hij krijgt uit de heidense volken meer vrucht voor Zichzelf, meer kinderen, dan Hij ooit uit Israël heeft gekregen. Dat is wat hier wordt gezegd.

17

Vrede met God in het nieuwe verbond

Maar vervolgens zegt Hij in vers 9 over hen dat het een blijvend behoud is, een blijvende goedertierenheid. Het is een verbond van vrede dat Hij sluit. Dat is vrede tussen Hem en ons, wat erop wijst dat er vóór het sluiten van dit verbond geen vrede

was. Er was vijandschap. Er was een vijandige gezindheid. Paulus zei in Romeinen 5:1:

Wij dan, gerechtvaardigd uit het geloof, hebben vrede bij God door onze Heere Jezus Christus.

ROMEINEN 5:1

Het is een verbond van verzoening met God, van vrede.

In Ezechiël 34 wordt dezelfde uitdrukking gebruikt wanneer er over het nieuwe verbond wordt gesproken. We gaan Ezechiël natuurlijk afzonderlijk bestuderen, maar dit laat zien dat de profeten dezelfde zaken belangrijk vonden. Ezechiël 34:25 is een passage over het Messiaanse tijdperk. Dit hele hoofdstuk gaat over Jezus. Er staat in vers 25:

Ik zal een verbond van vrede met ze sluiten en de wilde dieren uit het land wegdoen. Ze zullen onbezorgd wonen in de woestijn en slapen in de wouden.

EZECHIËL 34:25

Hij bedoelt de roofzuchtige heidenen die de schapen van God aanvielen, en die schapen waren Israël.

Dat wil zeggen: Gods volk zal veilig zijn, en God zal een einde maken aan de heerschappij van de heidenen over Zijn volk, zoals roofdieren over Zijn schapen heersen.

Hetzelfde idee vinden we in hoofdstuk 37. Je hebt daar ook het verbond van vrede gezien, in hoofdstuk 37, vers 26. Ezechiël 37 gaat in het algemeen ook over hetzelfde onderwerp als hoofdstuk 34. In vers 26 zegt Hij:

Ik zal met hen een verbond van vrede sluiten. Het zal een eeuwig verbond met hen zijn, Ik zal hun een plaats geven en hen talrijk maken, en Ik zal Mijn heiligdom in hun midden zetten tot in eeuwigheid.

EZECHIËL 37:26

Hier zien we dat er naar allebei wordt verwezen. Hij zegt:

Ik zal met hen een verbond van vrede sluiten. Het zal een eeuwig verbond met hen zijn, Ik zal hun een plaats geven en hen talrijk maken, en Ik zal Mijn heiligdom in hun midden zetten tot in eeuwigheid. Mijn tabernakel zal bij hen zijn, Ik zal een God voor hen zijn en zij zullen een volk voor Mij zijn.

EZECHIËL 37:26-27

Dat wil zeggen: de tabernakel. Dit zijn beelden uit de Exodus. God sloot bij de berg Sinaï een verbond en gaf opdracht om de tabernakel te bouwen. Maar zoals we hebben aangegeven, is er een nieuwe Exodus, een nieuwe tabernakel, een nieuw verbond. Het is een verbond van vrede en het is een eeuwig verbond.

18

Joden en heidenen tot één lichaam gemaakt

Efeze spreekt hier natuurlijk over. Het woord 'verbond' wordt daar niet gebruikt, maar er wordt gesproken over hoe Christus onze vrede is geworden. In dit geval gaat het niet over onze verzoening met God, maar over onze verzoening met mensen die

vroeger vijandig tegenover ons stonden en die nu samen met ons in Christus zijn. Hij spreekt in het bijzonder over de Joden en de heidenen, die vroeger vijandige machten tegenover elkaar waren.

Maar nu staat er in Efeze 2:11:

Bedenk daarom dat u die voorheen heidenen was in het vlees en die onbesnedenen genoemd werd door hen die genoemd worden besnijdenis in het vlees, die met de hand gebeurt,

EFEZE 2:11

De Joden noemen jullie dus spottend onbesneden. Er staat dat jullie in die tijd zonder Christus waren. Zo waren jullie. Trouwens, jullie waren ooit heidenen; wij zijn nu Israël. Jullie waren ooit heidenen naar het vlees. Jullie waren zonder Christus. Jullie waren vreemdelingen ten opzichte van het staatsburgerschap van Israël. Nu niet meer. Jullie zijn geen vreemdelingen meer ten opzichte van het staatsburgerschap van Israël. Jullie maken er deel van uit. Jullie zijn Israël.

dat u in die tijd zonder Christus was, vervreemd van het burgerschap van Israël en vreemdelingen wat betreft de verbonden van de belofte. U had geen hoop en was zonder God in de wereld.

EFEZE 2:12

Maar nu, in Christus Jezus, bent u, die voorheen veraf was, door het bloed van Christus dichtbij gekomen. Want Hij is onze vrede, Die beiden één gemaakt heeft. En door de tussenmuur, die scheiding maakte, af te breken, heeft Hij de vijandschap in Zijn vlees tenietgedaan, namelijk de wet van de geboden, die uit bepalingen bestond, opdat Hij die twee in Zichzelf tot één nieuwe mens zou scheppen en zo vrede zou maken, en opdat Hij die beiden in één lichaam met God zou verzoenen door het kruis, waaraan Hij de vijandschap gedood heeft. En bij Zijn komst heeft Hij door het Evangelie vrede verkondigd aan u die veraf was, en aan hen die dichtbij waren. Want door Hem hebben wij beiden door één Geest de toegang tot de Vader.

EFEZE 2:13-18

Daarmee worden de Jood en de heiden bedoeld. De vijandschap die vroeger tussen hen bestond, hebben zij nu in Christus opgegeven. Samen vormen zij één nieuwe mens, namelijk het lichaam van Christus. Nu zijn we met elkaar verzoend en ook samen met God.

en opdat Hij die beiden in één lichaam met God zou verzoenen door het kruis, waaraan Hij de vijandschap gedood heeft.

EFEZE 2:16

Het is dus een verbond van vrede. Er was vijandschap tussen ons en God. Er was vijandschap tussen ons en andere mensen. Maar in dit verbond heeft God een einde gemaakt aan de vijandschap tussen verschillende rassen en volken die vroeger vijandig tegenover elkaar stonden. In Christus worden we broeders. We worden één lichaam, en in dat ene lichaam worden we allemaal met God verzoend. Het is dus vrede aan alle kanten. Het is vrede in elke richting. Het is een verbond waarvan vrede en verzoening tot de voornaamste kenmerken behoren.

19

Terugkeer uit ballingschap als beeld

Naast dit Exodusmotief is er, zoals we hebben aangegeven, dat andere, vergelijkbare motief van de Joden die uit Babylon terugkeren. Ook dit verwijst naar het feit dat God de nieuwe natie, de gemeente, vestigt. Daarbij wordt het beeld gebruikt van de oude natie die na de Babylonische ballingschap werd gevestigd.

In Jesaja 10, een zeer belangrijke passage over dit onderwerp, staat in Jesaja 10:21-22:

Dat overblijfsel zal terugkeren, het overblijfsel van Jakob, naar de sterke God. Want, Israël, al is uw volk als het zand van de zee, toch zal maar een overblijfsel daarvan terugkeren; tot verdelging is vast besloten; het stroomt over van gerechtigheid.

JESAJA 10:21-22

Deze woorden over het terugkerende overblijfsel roepen in de Joodse gedachtewereld het beeld op van God Die de Joden uit hun ballingschap terugbrengt naar het land Israël. Dat is in elk geval het beeld. De gemiddelde Jood zou dit lezen en zeggen: 'We waren zeer talrijk toen we naar Babylon gingen, als het zand van de zee, maar slechts een klein aantal van ons zal terugkeren.' Als zij het zo begrepen, zou dat natuurlijk in zekere zin juist zijn. Dat is wat er gebeurde. De hele natie ging in gevangenschap. Een klein overblijfsel, slechts ongeveer vijftigduizend mensen, keerde met Zerubbabel terug. Er keerde dus slechts een overblijfsel naar Israël terug.

20

Het overblijfsel keert terug tot Christus

Paulus haalt deze woorden echter aan alsof ze niet gaan over de terugkeer van ballingen, maar over behoud. Hij formuleert ze zelfs anders, heel mogelijk in navolging van de Septuaginta. Ik weet het niet zeker. Wanneer Paulus dit in Romeinen 9:27 aanhaalt, zegt hij:

En Jesaja roept over Israël uit: Al zou het getal van de Israëlieten zijn als het zand van de zee, slechts het overblijfsel zal behouden worden.

ROMEINEN 9:27

Paulus gebruikt dit om te spreken over Joden die nu in Jezus behouden zijn, Joden die tot Christus zijn gekomen en behouden zijn. Hij wijst erop dat er eigenlijk voorspeld wordt dat slechts een overblijfsel van Israël behouden zal worden, niet iedereen. Maar hij vat deze passage op als een verwijzing naar behoud in Christus. Dat had een opmerkelijke Jood ook kunnen afleiden door gewoon de passage in Jesaja te lezen. Paulus deed niet iets vernieuwends en controversieels toen hij dit toepaste op behoud in Christus. Want kijk naar vers 21. Tot wie zal het overblijfsel terugkeren? Tot wat? Tot de sterke God.

De benaming ‘de sterke God’ komt nog op één andere plaats voor, namelijk in het vorige hoofdstuk, Jesaja 9:6:

Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij rust op Zijn schouder. En men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst.

JESAJA 9:5

Hier staat dezelfde uitdrukking. In Jesaja 9:6 is dit Jezus, de sterke God. Er bestaat geen twijfel over dat Hij dat ook is in hoofdstuk 10, vers 21. Dat zijn eigenlijk de enige twee plaatsen waar je die uitdrukking aantreft. In hoofdstuk 10 verwijst hij zonder

twijfel bewust terug naar de benaming die hij in het vorige hoofdstuk gebruikte, en daar ging het om Jezus, de Messias.

Dit gaat dus niet over het overblijfsel dat terugkeert uit Babylon. Het gaat over het overblijfsel dat tot Jezus komt, tot de Messias. Paulus staat volledig in zijn recht wanneer hij dit vers aanhaalt als iets wat betrekking heeft op de Joden die tot Christus zijn gekomen. Hij zegt eenvoudig:

De rest zal gered worden, en niet:

De rest zal terugkeren.

Maar het beeld van terugkeren wordt hier natuurlijk gebruikt en toegepast op het behoud in het nieuwe verbond.

21

Dwalende schapen keren terug tot de Herder

In Jesaja 53:6 staat:

Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons ieder naar zijn eigen weg. Maar de HEERE heeft de ongerechtigheid van ons allen op Hem doen neerkomen.

JESAJA 53:6

Petrus zinspeelt daarop in 1 Petrus 2:25. Hij zegt:

Want u was als dwalende schapen; maar u bent nu bekeerd tot de Herder en Opziener van uw zielen.

1 PETRUS 2:25

maar zegt vervolgens:

Maar nu zijn jullie teruggekomen.

Een overblijfsel zal terugkeren. Jullie zijn teruggekeerd naar de Herder en Opziener van jullie zielen, naar Christus.

Israël was dus als schapen die afdwaalden, en Petrus zegt tegen zijn lezers:

Jullie waren schapen die afdwaalden, maar nu zijn jullie teruggekomen.

Door christen te worden heb je deel gekregen aan die voorspelde terugkeer tot God. Die werd voorafgeschaduwd door een geografische terugkeer uit gevangenschap naar het beloofde land. Wij zijn uit de slavernij aan de zonde teruggekeerd tot God. Deze begrippen lopen duidelijk allemaal door elkaar in het denken van de schrijvers van het Nieuwe Testament, en blijkbaar ook in het denken van de profeet.

In Jesaja 40:11 staat:

Als een herder zal Hij Zijn kudde weiden: Hij zal de lammetjes in Zijn arm bijeenbrengen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtjes leiden.

JESAJA 40:11

Naar alle waarschijnlijkheid zouden de Joden, binnen de context van Jesaja 40, gedacht hebben dat dit ernaar verwees dat Hij hen uit hun gevangenschap bijeen zou brengen en hen veilig terug zou brengen, als een Herder die hen terugleidde naar het land Israël. Jezus zei natuurlijk in Johannes 10:16:

Ik heb nog andere schapen, die niet van deze schaapskooi zijn; ook die moet Ik binnenbrengen, en zij zullen Mijn stem horen en het zal worden één kudde en één Herder.

JOHANNES 10:16

en Hij zou dit ongetwijfeld hebben opgevat als een verwijzing naar Hemzelf, Die Zijn lammeren bij Zichzelf bijeenbrengt.

22

De Messias verzamelt het ware Juda

In Jesaja 11:12 en op verscheidene andere plaatsen wordt erover gesproken dat deze mensen vanuit de hele wereld bijeengebracht worden, bijeengebracht in de gemeente. In Jesaja 11, een hoofdstuk dat we hiervoor al vaak hebben bekeken, een Messiaans hoofdstuk, staat in vers 12, Jesaja 11:12:

Hij zal een banier omhoogheffen onder de heidenvolken en Hij zal de verdrevenen van Israël verzamelen en hen die vanuit Juda overal verspreid zijn, bijeenbrengen van de vier hoeken van de aarde.

JESAJA 11:12

Onder de verstrooiden van Juda zouden de Joden de ballingen hebben verstaan, de Joodse ballingen. Maar in deze passage gaat het in feite over het bijeenbrengen van het geestelijke Juda, de gemeente. We zien dat doordat het genoemd wordt. Kijk naar vers 10, Jesaja 11:10:

Want op die dag zal de Wortel van Isaï er zijn, Die zal staan als banier voor de volken. Naar Hém zullen de heidenvolken vragen. Zijn rustplaats zal heerlijk zijn.

JESAJA 11:10

Dat is Christus. Daar heb je die banier die in vers 12 stond.

De banier trekt de heidenen aan. Dit is het bijeenbrengen van het ware Juda, de ware Joden, tot God, tot de Messias.

Tussen haakjes, Paulus haalt ook dit vers aan, Jesaja 11:10. In Romeinen 15 past hij het toe op zijn werk onder de heidenen, het bijeenbrengen van de heidenen, en op wat de profeten hadden gezegd: dat God voor de heidenen een banier zou oprichten en hen

bijeen zou brengen. Het staat in Romeinen 15:12. Paulus haalt dat aan. Het gaat dus over de gemeente.

23

God verzamelt Zijn kinderen wereldwijd

Ik wil niet alle Schriftgedeelten behandelen die ik hier in mijn aantekeningen heb staan, maar er zijn een paar heel belangrijke passages die ik niet wil overslaan. Jesaja 43:5–6 zegt:

Wees niet bevreesd, want Ik ben met u. Vanwaar de zon opkomt, zal Ik uw nageslacht halen en vanwaar zij ondergaat zal Ik u bijeenbrengen. Ik zal zeggen tegen het noorden: Geef! En tegen het zuiden: Weerhoud niet! Breng Mijn zonen van ver, en Mijn dochters van het einde der aarde.

JESAJA 43:5-6

Nogmaals, dit bijeenbrengen van Zijn zonen en dochters uit alle landen zou in het Joodse denken zijn opgevat als God Die het Joodse volk na de ballingschap terugbracht naar het land. Dat was de context van dit gedeelte van Jesaja in het algemeen. Het gaat veel over Kores en over God Die de Joden uit Babylon redt, enzovoort. Hij zegt:

Ik ga ze uit alle landen terughalen.

Er staan hier echter enkele aanwijzingen dat Hij het misschien niet alleen daarover heeft. Want Hij brengt hen niet alleen terug uit het oosten of het noorden, zoals je zou kunnen zeggen, maar ook uit het westen. Wat ligt er ten westen van Israël? De Middellandse Zee. De Joden waren tijdens de Babylonische ballingschap niet naar het westen verstrooid, en ook niet per se naar het zuiden. Dit zijn de vier windstreken.

Als je naar Lukas 13 kijkt, voorspelt Jezus dat de heidenen in grote aantallen naar Hem toe zullen komen. In Lukas 13:29 zegt Hij:

En daar zullen er komen van oost en west, van noord en zuid, en zij zullen aan tafel gaan in het Koninkrijk van God.

LUKAS 13:29

Ik zou ook kunnen lezen wat Hij eerder, in vers 27, zegt:

En Hij zal zeggen: Ik zeg u, Ik weet niet waar u vandaan komt. Ga weg van Mij, allen die ongerechtigheid bedrijven.

LUKAS 13:27

Vers 28:

Daar zal gejammer zijn en tandengeknars, wanneer u Abraham, Izak en Jakob en alle profeten in het Koninkrijk van God zult zien, maar u buitengeworpen.

LUKAS 13:28

Hier worden de Joden aangesproken. Maar zij die naar het Koninkrijk komen, zullen uit het oosten, het westen, het noorden en het zuiden komen en in het Koninkrijk van God aanliggen.

Dit bijeenbrengen uit de vier hoeken van de wereld wordt hier toegepast op heidenen die de gemeente binnenkomen. De bewoording doet denken aan Jesaja 43.

24

Christus brengt de verstrooiden bijeen

Een andere passage staat in Johannes 11. Kajafas sprak een profetie uit zonder te weten dat hij dat deed. Hij zei in vers 50:

en u overweegt niet dat het nuttig voor ons is dat één Mens sterft voor het volk, en niet heel het volk verloren gaat.

JOHANNES 11:50

Daarmee bedoelde hij dat ze Jezus wilden doden om het volk voor Romeinse vergeldingsmaatregelen te behoeden. Johannes zegt dit in vers 51 over de woorden van Kajafas:

Dit zei hij echter niet uit zichzelf, maar als hogepriester van dat jaar profeteerde hij dat Jezus sterven zou voor het volk,

JOHANNES 11:51

natuurlijk Israël. Maar vers 52 zegt:

en niet alleen voor het volk, maar ook om de kinderen van God, overal verspreid, bijeen te brengen.

JOHANNES 11:52

Het bijeenbrengen van de kinderen van God — ‘Mijn zonen’ en ‘Mijn dochters’ uit het oosten, het westen, het noorden en het zuiden —, de verstrooide kinderen, is iets wat de Joden zelfs tot op de dag van vandaag het einde van de diaspora noemen: het moment waarop God een einde zal maken aan de ballingschap en de Joden terug zal brengen naar het land.

Maar Johannes heeft het daar niet over. Wanneer Johannes zegt dat de kinderen van God die overal verstrooid zijn, bijeengebracht zullen worden, heeft hij het erover dat zij tot Christus worden bijeengebracht. Het idee dat de ballingen uit Babylon in

Jeruzalem worden bijeengebracht, speelt in deze passages nauwelijks een rol. Het gaat om het bijeenbrengen van de volken in Christus. Dat is de uiteindelijke vervulling hiervan: God schept een nieuw volk door een nieuwe uittocht, een nieuw verbond en een nieuw bijeenbrengen van de ballingen tot Zichzelf.

Deze beelden, die historisch gezien veel betekenden voor de Joden in de tijd van Jesaja, betekenen voor ons iets totaal anders. Want ze spreken over een geestelijk bijeenbrengen, een geestelijke bevrijding en de vorming van een geestelijk volk met een nieuw verbond. In de volgende lezing zullen we een andere richting inslaan.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 1 Petrus 2:9
- Handelingen 17:7
- Jesaja 43:18-19
- 2 Kronieken 6:18
- Exodus 19:5-6
- Genesis 22:18
- Jeremia 31:32
- Efeze 5:32
- Jesaja 1:21
- Jesaja 24:5
- Jesaja 24:1
- Jesaja 24:10
- Jesaja 42:1-4
- Jesaja 42:4-5
- Jesaja 42:6
- Jeremia 31:31
- Lukas 22:20
- Jeremia 31:32-34
- 1 Johannes 2:27
- Romeinen 7:1

- 1 Korinthe 7:15
- Romeinen 7:4
- Mattheüs 28:19-20
- Johannes 8:31
- Jesaja 49:8-9
- Efeze 5:30
- Jesaja 55:3
- Jesaja 59:20
- Jesaja 59:21
- Hebreeën 8:7
- Jesaja 61:8
- Hebreeën 13:20
- Jesaja 54:1-2
- Jesaja 54:9-10
- Romeinen 5:1
- Ezechiël 34:25
- Ezechiël 37:26
- Ezechiël 37:26-27
- Efeze 2:11
- Efeze 2:12
- Efeze 2:13-18
- Efeze 2:16
- Jesaja 10:21-22
- Romeinen 9:27
- Jesaja 9:5
- Jesaja 53:6
- 1 Petrus 2:25
- Jesaja 40:11
- Johannes 10:16
- Jesaja 11:12
- Jesaja 11:10
- Jesaja 43:5-6
- Lukas 13:29
- Lukas 13:27

- Lukas 13:28
- Johannes 11:50
- Johannes 11:51
- Johannes 11:52

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.